

Bryssel 18.1.2019
COM(2019) 15 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**luvan antamisesta aloittaa Amerikan yhdysvaltojen kanssa neuvottelut
vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevasta sopimuksesta**

PERUSTELUT

1. SUOSITUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan komission puheenjohtaja ja Amerikan yhdysvaltojen presidentti pääsivät 25. heinäkuuta 2018 sopimukseen uuden vaiheen käynnistämisestä Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välisissä kauppasuhteissa kaupan helpottamiseksi ja kaupan jännitteiden kärjistymisen välttämiseksi. Yhteisen lausuman mukaan perustettaisiin toimeenpaneva työryhmä, jonka tehtävänä on muun muassa harkita toimenpiteitä hallinnollisten esteiden ja kustannusten vähentämiseksi säilyttäen samalla kummankin osapuolen suojelun korkea taso.

Tämä Yhdysvaltojen kanssa käytävien neuvottelujen aloittamista koskeva suositus on osa laajempaa toimenpidekokonaisuutta, jonka tavoitteena on parantaa Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välistä yhteistyötä sääntelykysymyksissä ja standardien käytössä sääntelyn tukena. Suosituksessa esitetään luonnokset neuvotteluohjeiksi, joilla helpotetaan kaupankäyntiä ja lisätään siten teollisuustuotteiden kauppavirtoja Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä alentamalla vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kustannuksia vastavuoroisesti ja tasapainoisesti.

EU ja Yhdysvallat ovat maailman suurimmat ja yhdentyneimmät taloudet, joilla on pitkä, yhteinen kaupankäyntihistoria ja vastaava talouskehityksen aste. Yhdysvallat on EU:lle tärkein teollisuustuotteiden vientikohde, ja EU:hun tuodaan Yhdysvalloista (Kiinan jälkeen) toiseksi eniten teollisuustuotteita. EU:n ja Yhdysvaltojen välisen tavarakaupan arvo oli 633 miljardia euroa vuonna 2017. Kauppa koostui pääasiassa teollisuustuotteista (598 miljardia euroa, josta 166 miljardin euron arvosta lähinnä koneiden ja laitteiden kauppaa). EU:ssa noin 4,7 miljoonaa työpaikkaa liittyy tuotantoon, joka on tarkoitettu vietäväksi Yhdysvaltoihin. Suurin osa Yhdysvaltojen kanssa käytävästä tavarakaupasta on teollisuustuotteita (94 % EU:n viennistä ja 95 % tuonnista). EU:n ja Yhdysvaltojen välinen tavarakauppa on kasvanut jatkuvasti 10 viime vuoden aikana. Koska kauppavirrat ovat huomattavat, talouden toimijat Atlantin molemmiin puolin hyötyvät suuresti kaksinkertaisten testaus-, tarkastus- ja sertifiointivaatimusten poistamisesta. Näin voidaan vähentää kustannuksia, joita yrityksille aiheutuu pääsystä toisen osapuolen markkinoille.

Euroopan unionilla ja Yhdysvalloilla on vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat omat menettelynsä sen varmistamiseksi, että valmistajat voivat saattaa tuotteen markkinoille vain, jos se täyttää kaikki sovellettavat vaatimukset. Näin varmistetaan, etteivät vaaralliset tai muuten vaatimustenvastaiset tuotteet pääse markkinoille. Menettelyihin voi kuulua testaus-, tarkastus- ja sertifiointimenettelyjä. Eriävät lähestymistavat vaatimustenmukaisuuden arviointiin voivat aiheuttaa lisäkustannuksia sekä pitkittää ja monimutkaistaa hallinnollisia prosesseja parantamatta kuitenkaan tuotteiden turvallisuutta. Tapauksissa, joissa kolmannen osapuolen suorittama vaatimustenmukaisuuden arviointi on pakollista (noin 70 %:ssa tapauksista Yhdysvalloissa), kaupankäynti voi helpottua, jos viejillä on mahdollisuus hakea sertifiointia tuotteiden vientimaassa osoittaakseen tuontimaassa sovellettavien sääntöjen noudattamisen. Tämä mahdollisuus koskee vain tiettyjä aloja, jotka kuuluvat EU:n ja Yhdysvaltojen välillä vuonna 1998 tehdyn vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen soveltamisalaan. Sopimus ei kuitenkaan toimi asianmukaisesti kaikkien sen soveltamisalaan kuuluvien alojen osalta. EU:n viennille voi näin ollen aiheutua korkeita vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kustannuksia erityisesti sellaisilla avainaloilla kuin koneet ja laitteet.

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kustannusten aleneminen voi tuottaa merkittävää taloudellista hyötyä erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille), joihin kustannukset vaikuttavat suhteettomasti. Kokonsa vuoksi pk-yritysten on usein paljon vaikeampi selviytyä kaupan esteistä kuin suurempien yritysten. Niillä ei useinkaan ole valmiuksia ja/tai resursseja käsitellä eroja tuotevaatimuksissa ja sovellettavissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä, ja niiden on vaikea löytää asiaa koskevia tietoja. Sen vuoksi vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvien esteiden vähentäminen voisi hyödyttää erityisesti valmistusteollisuuden pk-yrityksiä. Ne todennäköisesti hyötyvät muita enemmän kaupankäynnin kustannusten alenemisesta. Tämä kaupan kustannusten lasku voi joskus olla ratkaiseva tekijä vientiin ryhtymisessä.

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten hyväksymisen helpottaminen edellyttää kansainvälistä sopimusta, jotta EU:n alueelle sijoittautumattomat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset voivat, kunhan ne täyttävät asiaa koskevat vaatimukset, sertifioida tuotteet EU:n lainsäädännön vaatimusten mukaisiksi. Tämän vuoksi suosituksessa ehdotetaan, että Yhdysvaltojen kanssa käytäisiin neuvotteluja, joiden tavoitteena on vähentää talouden toimijoiden vaatimustenmukaisuuden arviointikustannuksia Atlantin molemmin puolin. Osapuolet sopisivat, että hyväksytään tulokset vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, jonka viejäosapuolen alueella sijaitsevat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset ovat tehneet tuojaosapuolen alueella tuojaosapuolen teknisten vaatimusten mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämän suosituksen soveltamisala rajoittuu 25. heinäkuuta 2018 annetun yhteisen lausuman sen osan täytäntöönpanoon, joka koskee tavarakaupan parantamista helpottamalla vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten hyväksymistä ja varmistamalla samalla, että suojelun korkea taso säilytetään kokonaisuudessaan. Tavoitteena on helpottaa kauppaa ja lieventää kaupan jännitteitä EU:n ja Yhdysvaltojen välillä, ja suositus noudattaa täysin Euroopan unionista tehtyä sopimusta (SEU), jonka mukaan EU:n olisi kannustettava kaikkien maiden yhdentymistä maailmantalouteen muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan rajoitukset¹.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Suositus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 207 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä 218 artiklan 3 ja 4 kohdan kanssa.

Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin kuuluvilla aloilla. Yhteinen kauppapolitiikka on yksi aloista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaisesti. Tähän politiikkaan kuuluu kauppasopimuksista neuvottelemine muun muassa SEUT-sopimuksen 207 artiklan mukaisesti.

¹ SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan e alakohta.

Suhteellisuusperiaate

Komission suositus on suhteellisuusperiaatteen mukainen ja tarpeellinen, kun otetaan huomioon tavoitteemme liennyttää kaupan jännitteitä Yhdysvaltojen kanssa.

Toimintatavan valinta

Euroopan unionin neuvoston päätös.

2. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Vuodesta 2012 on järjestetty useita sidosryhmien kuulemisia kuulemistilaisuuksina ja kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelukokouksina, joissa on tarkasteltu EU:n ja Yhdysvaltojen tiiviimmistä sääntely-yhteistyöstä mahdollisesti saatavia hyötyjä. Tämän ohella Euroopan parlamentissa ja EU:n jäsenvaltioissa on käyty julkisia keskusteluja.

Tämän suosituksen yhteydessä käynnistetään pian uusi sidosryhmien kuulemiskierros, joka koskee mahdollisia sääntely-yhteistyöaloitteita Yhdysvaltojen kanssa. Tätä varten julkaistaan etenemissuunnitelma, jossa esitetään sidosryhmien kuulemisstrategia (sidosryhmien mahdollinen palaute neljän viikon kuluessa).

Kuulemisten tulokset esitetään lyhyesti tiivistelmäraportissa. Komissio aikoo myös vastata keskeisten sidosryhmien suosituksiin. Kuuleminen ei rajoitu pelkästään vaatimustenmukaisuuden arviointiin, vaan siinä pyritään myös yksilöimään muita Yhdysvaltojen kanssa toteutettavia aloitteita, jotka voisivat johtaa merkittäviin hyötyihin, samalla kun säilytetään olemassa oleva suojelun taso tai parannetaan sitä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

EU:n ja Yhdysvaltojen tiiviimmistä yhteistyöstä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla saatavista mahdollisista hyödyistä on kerätty huomattavaa tietämystä jo vuodesta 2012 lähtien (ks. linkit ja asiakirjat seuraavilla verkkosivuilla: http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146). Tietämystä päivitetään edellä mainittujen sidosryhmien uusien kuulemisten yhteydessä.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n ja Yhdysvaltojen välisten kauppajännitteiden vähentämiseksi on poliittisesti välttämätöntä edetä nopeasti, kuten komission puheenjohtaja totesi Yhdysvaltojen presidentin kanssa pitämänsä kokouksen jälkeen ja Eurooppa-neuvosto vahvisti 16. toukokuuta 2018 Sofiassa järjestetyssä epävirallisessa kokouksessa. Tämän vuoksi noudatetaan virallisen vaikutustenarviointimenettelyn sijaan oikeasuhteisempaa lähestymistapaa, jotta voidaan varmistaa näytön kerääminen ja sidosryhmien kuuleminen. Tämä oikeasuhteinen lähestymistapa on perusteltu myös siksi, että uudella sopimuksella ei odoteta olevan tuntuvia taloudellisia, yhteiskunnallisia tai ympäristövaikutuksia niiden hyötyjen lisäksi, jotka aiheutuvat tiettyjen tuotealojen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yksinkertaistamisesta.

- **Perusoikeudet**

Suositus on yhdenmukainen EU:n perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välinen sopimus vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ei vaikuta kielteisesti EU:n talousarvioon. Lisääntyneistä kauppavirroista voidaan odottaa epäsuoria myönteisiä vaikutuksia.

4. LISÄTIEDOT

- **Menettelykysymykset**

Komissio neuvottelee EU:n puolesta. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdotetaan, että Euroopan unionin neuvosto nimeää kauppapoliittisen komitean komiteaksi, jota on kuultava neuvottelujen aikana.

Euroopan parlamentille tiedotetaan kaikista menettelyn vaiheista SEUT-sopimuksen 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Komissio julkaisee tämän suosituksen liitteineen välittömästi suosituksen hyväksymisen jälkeen.

Komissio suosittelee, että neuvosto julkaisee neuvotteluohjeet heti niiden hyväksymisen jälkeen.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa Amerikan yhdysvaltojen kanssa neuvottelut vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevasta sopimuksesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 3 kohdan ja 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Komissiolle annetaan lupa aloittaa neuvottelut Euroopan unionin puolesta Amerikan yhdysvaltojen kanssa vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevasta sopimuksesta.

2 artikla

Neuvottelut käydään liitteessä olevien neuvoston neuvotteluohjeiden pohjalta.

3 artikla

Komissio käy neuvottelut [neuvoston nimeämää erityiskomiteaa] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös ja sen liite julkaistaan välittömästi sen jälkeen kun ne on hyväksytty.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*